

ARCHIGRA

BIURO PROJEKTOWE

GRAŻYNA RAJEWSKA

tel.kom: +48 695 886 598, +48 607 569 726

pracownia: 56-400 Oleśnica, Wileńska 3a (wejście od parku)

Temat:

**BADANIA STRATYGRAFICZNE
PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH**

Obiekt:

**REMONT ELEWACJI DWÓCH ISTNIEJĄCYCH BUDYNKÓW
A I B URZĘDU MIEJSKIEGO W BIERUTOWIE
WRAZ Z WYMIANĄ STOLARKI OKIENNEJ I DRZWIOWEJ**

Adres:

**56-420 BIERUTÓW, MONIUSZKI 12,
DZIAŁKA NR 17/ 19, AM31 I DZIAŁKA 17/ 4, AM31**

Inwestor:

**MIASTO I GMINA BIERUTÓW
56-420 BIERUTÓW, MONIUSZKI 12**

Branża:

KONSERWACJA ZABYTKÓW

OLEŚNICA,

MAJ 2011

Egz. Nr 1.

*PRACE PROJEKTOWE NA OBIEKTACH ZABYTKOWYCH PROJEKTY INDYWIDUALNE, GOTOWE,
A TAKŻE ŚCIŚLE WEDŁUG PSYCHOLOGII I PRZESTRZENI FENG SHUI*

www.archigra.com.pl

NIP 911-147-17-76
REGON 932967769
archigra@wp.pl

rachunek bankowy BZ WBK 1 oddz. w Oleśnicy
34 1090 2415 0000 0001 0355 0557

Bierutów
ul. Stanisława Moniuszki 12

ELEWACJE ZEWNĘTRZNE

BADANIA STRATYGRAFICZNE
PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH DLA ELEMENTÓW
WYSTROJU ELEWACJI

Konservator Dział Sztuki

mgr Dorota Wandrychowska
nr dypl. T 1457

Opracowała: mgr Dorota Wandrychowska

2011

1. KARTA TYTUŁOWA

A. DANE DOTYCZĄCE OBIEKTU:

ELEWACJA

materiał – detal architektoniczny wykonany z zaprawy, ornamenty gipsowe, tynk pokryty farbą elewacyjną,

ul. St. Moniuszki 12; Bierutów

B. DANE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA

-Wykonawca opracowania –konserwator rzeźby i detalu architektonicznego – mgr Dorota Wandrychowska,
Wrocław, ul. M. Konopnickiej 9d

Wrocław 2011

Konservator Dziej Sztuki
Dorota Wandrychowska
mgr Dorota Wandrychowska
nr dypl. T 1457

Niniejsze opracowanie podlega ochronie praw autorskich.

2. WSTĘP

2.1. *Przedmiot opracowania*

Przedmiotem niniejszego opracowania jest wystrój elewacji zewnętrznych budynku Urzędu Miasta, ul. St. Moniuszki 12 w Bierutowie.

2.2. *Cel i zakres opracowania*

Celem niniejszego opracowania jest opracowanie wyników badań stratygraficznych, które pozwolą na ustalenie ewentualnej obecności pierwotnej kolorystyki, określenie techniki wykonania oraz materiałów zastosowanych na elewacji, stanu zachowania oryginalnego wystroju oraz opracowanie ramowego programu prac konserwatorskich w oparciu o analizę stanu zachowania

2.3. *Podstawa opracowania*

Podstawą niniejszego opracowania są badania stratygraficzne i oględziny wykonane in situ

3. BADANIA STRATYGRAFICZNE

3.1. OPIS OBIEKTU

Kamienica wolnostojąca, w stylu klasycystyczno-eklektycznym. Forma zamknięta w symetrycznym układzie, po lewej stronie osi wejście. Część środkowa wysunięta w formie ryzalitu, do głównej bryły po prawej stronie dobudowany półokrągły aneks, tworzący dla pierwszego piętra taras. Dwupiętrowa, trójkondygnacyjna, zakończona płytową attyką. Każda kondygnacja ma inną wysokość i jest dekorowana w odmienny sposób. Okna dwóch pierwszych kondygnacji ukształtowane prostokątnie. Detal architektoniczny tworzą – obramienia okien, gzymsy, dekoracyjne pasy na elewacji, kroksztyny gzymsu koronującego, detal w naczółkach okiennych oraz zwornik nad wejściem dekorowany kobiecą głową; ściany tynkowane. Elewacja frontowa bardzo dekoracyjna, elewacje boczne i tylnia posiadają skromniejszy wystrój.

Od frontu - elewacje dzielone poziomymi pasami gzymsów. Dolna kondygnacja - najwyższa, dekorowana dodatkowymi płaskimi listwami, pola wypełnione płaskimi płycinami z zaokrąglonymi narożnikami, wyciętymi w tynku. Okna okolone również płaskimi listwami, tworzącymi opaskę okienną, nad oknami - zworniki pokryte rustykalną fakturą; okna środkowego ryzalitu zwieńczone dodatkowo trójkątnymi, profilowanymi naczółkami wypełnionymi konchą muszli.

Nad oknami drugiej kondygnacji od strony frontu zwieńczenia w formie prostokątnych płycin wytyczonych przez płaskie listwy, na środku - zwornik. Trzecia kondygnacja - jest znacznie niższa niż pozostałe - małe okna okolone płaskim obramieniem flankowane są rustykalnymi płaskimi płycinami z wyciętymi narożami; w środkowej części frontonu okna w kształcie okulusów, po bokach okna prostokątne.

Pomiędzy pierwszą i drugą kondygnacją szeroki gładki pas cokołowy w ryzalicie środkowym z trójkątnymi naczółkami okien pierwszej kondygnacji.

Na elewacjach bocznych tynki pokryte pasami bonii tasiemkowych, okna okolone płaskimi pasami zaznaczonymi w tynku, zwieńczenia nad oknami w formie prostych zworników.

Górą mocno wysunięty gzyms koronujący podtrzymywany przez ozdobne kroksztyny, całość zwieńczona attyką płytową. Cokół budynku z wysokimi oknami piwnicznymi.

3.2. INTERPRETACJA WYNIKÓW BADAŃ STRATYGRAFICZNYCH

Wykonano badania stratygraficzne na ścianach oraz detalu elewacji. Stwierdzono, iż całość pokryta jest wieloma wtórnymi warstwami tynków, farb elewacyjnych i brudu

Tab. 1 – profilowanie gzymsu wieńczącego, attyka, pas okienny trzeciej kondygnacji

Lp	Warstwa chronol	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowana farba elewacyjna	warstwa wtórna
2	IV	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, jasna, nasycona	warstwa wtórna
3	III	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, ciemna	warstwa wtórna
4	II	zacierka tynkowa o wysokich parametrach wytrzymałości fizyko-mechanicznych	warstwa wtórna
5	I	tynk wapienny bardzo zdeintegrowany, osypujący się	
6	I	strzępiałe ceglano	

Silna degradacja oryginalnego tynku, który się osypywał podczas próby rozwarstwiania stratygraficznego nie pozwoliła na ustalenie obecności warstw oryginalnej kolorystyki

Tab. 2 – ściana gładka, ściana boniowana, pasy ozdobne na elewacji

Lp	Warstwa chronol	Określenie warstwy	Uwagi
1	IV	obecnie eksponowana farba elewacyjna	warstwa wtórna
2	IV	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, jasna, nasycona	warstwa wtórna
3	III	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, ciemna	warstwa wtórna
4	II	zacierka tynkowa o wysokich parametrach wytrzymałości fizyko-mechanicznych	warstwa wtórna
5	I	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20	kolor leżący bezpośrednio na podłożu tynkowym
6	I	tynk wapienny bardzo zdegradowany	
7	I	mur ceglany	

Badania wykazały, że pasy ozdobne na tynkach, oraz partie gładkie nie były zróżnicowane kolorystycznie i były malowane w kolorze zielonym

Tab. 3 – opaski okienne, naddasznicze nad oknami na pierwszym piętrze

Lp	Warstwa chronol	Określenie warstwy	Uwagi
1	IV	obecnie eksponowana farba elewacyjna	warstwa wtórna
2	IV	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, jasna, nasyczona	warstwa wtórna
3	III	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, ciemna	warstwa wtórna
4	II	zacierka tynkowa o wysokich parametrach wytrzymałości fizyko-mechanicznych	warstwa wtórna
5	I	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20	kolor leżący bezpośrednio na podłożu tynkowym
6	I	tynk wapienny bardzo zdegradowany	
7	I	mur ceglany	

Badania wykazały, że elementy były malowane w kolorze zielonym

Tab 4. Płyciny z rustykalną fakturą

Lp	Warstwa chronol	Określenie warstwy	Uwagi
1	IV	obecnie eksponowana farba elewacyjna	warstwa wtórna
2	IV	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, jasna, nasyczona	warstwa wtórna
3	III	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, ciemna	warstwa wtórna
4	II	zacierka tynkowa o wysokich parametrach wytrzymałości fizyko-mechanicznych	warstwa wtórna
5	I	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20	kolor leżący bezpośrednio na podłożu
6	I	cienka zacierka tynkowa	
7	I	kawałki potłuczonej cegły	

Badania wykazały, że płyciny były malowane w kolorze zielonym

Tab 5. Detal ornamentowy - kroksztyny, konchy muszli w obdasznicach, głowa na zworniku nad wejściem

Lp	Warstwa chronol	Określenie warstwy	Uwagi
1	IV	obecnie eksponowana farba elewacyjna	warstwa wtórna
2	IV	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, jasna	warstwa wtórna
3	III	farba elewacyjna w kolorze sieny palonej, ciemna	warstwa wtórna
5	I	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20	kolor leżący bezpośrednio na podłożu
6	I	gips sztukatorski (odlew)	

Wnioski:

Na przestrzeni lat budynek był poddawany kilkakrotnie remontom, świadczą o tym warstwy zaprawy, przecierek tynkowych i farb elewacyjnych. Pierwotny wygląd elewacji był inny niż obecnie eksponowany.

Oryginalne tynki zachowały się w przeważającej części elewacji, znajdują się pod warstwami późniejszych warstw i zacierów tynkowych. Stan zaprawy oryginalnej powierzchni gładkich i detalu architektonicznego pod nawarstwieniami jest w większości - w bardzo złym stanie.

Zgodnie ze zdjęciem w portalu www.wroclaw.dolny.slask.org.pl (<http://www.wroclaw.hydrat.com.pl/311296,foto.html>). Ikonografia wykazuje, że elewacja nie posiadała kontrastowych zestawień kolorystycznych. Widać jednakże wyraźnie, że elementy wystające - gzymsy, listwy, opaski – były jaśniejsze, niż tło. Co nie zgadza się z wynikami badań, które świadczą o tym, że elewacja pomalowana jest w jednolitym kolorze. Może to sugerować, że obecnie odnaleziona warstwa malarska w kolorze zielonym leżąca na tynku nie jest pierwotna - być może oryginalna kolorystyka jest nieczytelna, gdyż tynk pod nawarstwieniami znajduje się w bardzo złym stanie i osypuje się, być może również z pierwotną warstwą malarską. Technika wykonania – tynk, gipsowe sztukaterie, bonie z tłuczonej cegły - wyklucza hipotezę, że elewacja mogła nie być malowana wcale. Być może jednak, oryginalny kolor jest piaskowo – kremowy i dlatego nieczytelny jako stratygraficzna warstwa malarska na osypującym się tynku wapienno-piaskowym

3.3. TECHNIKA WYKONANIA

Elewacja tynkowana tynkiem wapienno piaskowym, opaski, gzymsy, bonie wykonane z zaprawy metodą narzutu i ciągnięcia po prowadnicy profilem in situ.

Fakturę rustykalnych płycin uzyskano poprzez naklejenie połamanej na kawałki cegły i pokrycie jej cienką warstwą tynku.

Ornamentowy detal - kroksztyny, konchy muszli, głowa na zworniku nad wejściem wykonane są z odlewu gipsowego i montowane na elewacji.

4. PROGRAM PRAC

4.1. STAN ZACHOWANIA

Oględziny wykazały, że obecny wystrój elewacji kamienicy odbiega od pierwotnego, został on zniszczony na skutek wieloletniej eksploatacji oraz w trakcie niefachowo przeprowadzonych remontów i zabiegów „odświeżania”. Stan zachowania poszczególnych elementów wystroju elewacji jest zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z miejsca ekspozycji.

Na powierzchni oryginalnego tynku znajdują się wtórne warstwy tynkarskie, przecierki i warstwy łuszczącej się farby elewacyjnej. Obecność ich przyczynia się do powstania niejednorodności w całej masie warstwy tynku i wywołuje tendencję powstawania spęcherzeń i odspojień.

Tynk obecnie eksponowany zawiera znaczną ilość domieszki cementu, który uszczelnia zaprawę. Charakteryzują się on wysokimi parametrami fizyko mechanicznymi oraz słabą paroprzepuszczalnością, co przyczynia się do przyspieszonej degradacji znacznie słabszego podłoża. Obserwuje się rozległe płyty odpadającego tynku na całej elewacji a nawet fragmenty ściany odsłoniętej do cegły (na elewacjach bocznych). Oryginalna, pierwotna zaprawa została w wielu miejscach całkowicie zdeintegrowana i po nakłuciu warstwy wierzchniej -wysypuje się z odsłoniętego otworu

Detal architektoniczny pokryty jest warstwami łuszczących się, bardzo zabrudzonych farb elewacyjnych i zacierek tynkarskich. Obserwuje się uszkodzenia mechaniczne najbardziej wystających elementów detalu. Opaski okienne, bonie zachowane są częściowo w dobrym stanie, pokryte są jednakże wtórnymi zacierkami i farbami elewacyjnymi.

Gipsowy detal ornamentowy pokryty jest kilkoma zwartymi warstwami farb elewacyjnych, pod którymi znajduje się w dobrym stanie zachowania.

4.2. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Założenia konserwatorskie

Stan zachowania obiektu wymaga interwencji konserwatorskiej. Celem przystąpienia do prac renowacyjno – konserwatorskich jest wykonanie zabiegów, które zniwelują przyczyny niszczenia, zahamują procesy destrukcyjne przebiegające coraz intensywniej, przywrócą pełne walory estetyczne oraz wydobędą formę i wystrój oryginalnych, elementów dekoracji elewacji.

1.Tynki

- Decyzję o skuciu tynku dokonać komisyjnie, po ustawieniu rusztowań, gdyż na elewacji znajdują się bonie i inny detal wymagający zachowania lub pełnego odtworzenia.
- umyć gładkie partie elewacji przy pomocy wody pod ciśnieniem w celu usunięcia resztek skutego materiału.
- Wykonać dezynfekcję i odgrzybienie partii obmywanych wodą z uszkodzonych rur spustowych i oblachowań

- Dokonać oględzin partii muru ze skutym tynkiem w celu ustalenia stanu cegły oraz fugi. Usunąć partie zmurowane, oczyścić mechanicznie.
- Uzupełnić skute fragmenty muru stosując do przemurowań zaprawę wapienną z 10% domieszką cementu.
- Uzupełnić brakującą fugę stosując lekką, porowatą zaprawę wapienną z 10% domieszką cementu.
- Wykonać uzupełnienia tynków przy pomocy odpowiednio skomponowanej mieszanki. Stosować tynk wapienny
- wykonać gruntowanie tynku przed malowaniem, pomalować elewację według projektu kolorystyki zgodnie z rygorami technologicznymi przy użyciu farb silikonowych lub silikatowych (obie farby są odpowiednie). Na cokół zaleca się zastosować tynk barwiony w masie – bardziej odporny na działanie niekorzystnych czynników

2. Detal wykonany z narzutu

- W przypadku zachowanego detalu oryginalnego należy odwzorować profile,
- Skuć detal wykonany z cementu lub zdegradowany
- Rekonstruowane, uzupełniane i reprofilowane fragmenty detalu architektonicznego z narzutu wykonać według oryginału Skład tynku musi uwzględniać stan podłoża - zaprawa nie może być zbyt mocna, spoista i drobnoporowata, gdyż wówczas przyczyni się do korozji cegły. Odtworzyć pierwotne boniowanie tasiemkowe na elewacjach bocznych i tylniej.
- wykonać dezynfekcję i odgrzybienie partii obmywanych wodą z uszkodzonych rur spustowych i oblachowań
- Całość zagruntować przed malowaniem
- Wykonać malowanie zgodnie z projektem według zatwierdzonej kolorystyki przy użyciu farb silikatowych lub silikonowych (obie farby są odpowiednie)

3. Ornament gipsowy

- usunąć nawarstwienia farb i brudu metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby
- Wykonać uzupełnienia drobnych ubytków in situ przy pomocy gipsu
- uzupełnić brakujący lub zniszczony detal sztukatorski przy pomocy gipsu ceramicznego
 - a) Wykonać formy brakujących i zniszczonych fragmentów sztukaterii
 - b) Wykonać odlewy gipsowe
 - c) Wykonać montaż wraz z retuszem, uzupełniany detal mocować przy pomocy kołków rozporowych
- Całość detalu gipsowego zagruntować przed malowaniem przy pomocy rozpuszczalnikowego preparatu głęboko penetrującego, ograniczającego chłonność wilgoci przez gips - Wykonać malowanie według zatwierdzonej kolorystyki przy użyciu farb silikonowych zgodnie z rygorami technologicznymi (nie stosować farb silikatowych)

oprac. Dorota Wandrychowska
2011

Niniejsze opracowanie podlega ochronie praw autorskich. Kopiowanie, powielanie lub publikowanie w części lub w całości bez zgody autora jest zabronione (Dz.U. Nr24,poz83,art1pkt2 z dnia 23.02.1994)

Głowa gipsowa

- usunąć nawarstwienia farb i brudu metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby
- Wykonać uzupełnienia ubytków in situ przy pomocy gipsu
- Wykonać retusz głowy, wygładzenie powierzchni
- zagruntować przed malowaniem przy pomocy rozpuszczalnikowego preparatu głęboko penetrującego, ograniczającego chłonność wilgoci przez gips
- Wykonać malowanie według zatwierdzonej kolorystyki przy użyciu farb silikonowych zgodnie z rygorami technologicznymi (nie stosować farb silikatowych), w celu uplastycznienia modelunku można wprowadzić lekkie, laserunkowe cienie w miejscach zagłębień ust, kącików nosa, powiekach

SPIS FOTOGRAFII

1. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; elewacja frontowa widok ogólny.
2. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; elewacja frontowa, partia elewacji z wejściem
3. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; okrągły aneks po prawej stronie z tarasem na drugiej kondygnacji; widok od frontu
4. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; okrągły aneks po prawej stronie z tarasem na drugiej kondygnacji oraz fragment elewacji bocznej
5. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fragment elewacji bocznej, widoczny zły stan tynków
6. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fragment elewacji bocznej, widoczny zły stan tynków
7. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fragment trzeciej kondygnacji, powierzchnia gładka, widoczny zły stan tynków pierwotnych które są pod wtórnymi nawarstwieniami całkowicie dezintegrowane
8. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; gzyms koronujący, widoczny zły stan tynków pierwotnych które są pod wtórnymi nawarstwieniami całkowicie dezintegrowane
9. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; kroksztyn podtrzymujący gzyms koronujący widoczny odsłonięty gips sztukatorski, z którego był zrobiony detal ornamentowy
10. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; odspojona zwarta warstewka wtórnego tynku
11. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; ozdobny pas na elewacji, stratygrafia warstw :

nr na zdjęciu	określenie warstwy
1.	tynk oryginalny wapienny
2	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20
3	farba elewacyjna - siena palona ciemna
4	farba elewacyjna - siena palona jasna
5	obecnie eksponowany kolor elewacyjny

12. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; ozdobny pas na elewacji, stratygrafia warstw :

nr na zdjęciu	określenie warstwy
3	farba elewacyjna - siena palona ciemna
4	farba elewacyjna - siena palona jasna
5	obecnie eksponowany kolor elewacyjny

13. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fakturalna płycina ozdobna na trzeciej kondygnacji wykonana z kawałków potłuczonej cegły :

nr na zdjęciu	określenie warstwy
2	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20
3	farba elewacyjna - siena palona ciemna
4	farba elewacyjna - siena palona jasna
5	obecnie eksponowany kolor elewacyjny

14. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; powierzchnia gładka, widoczna degradacja spodnich warstw tynku

15. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; powierzchnia gładka tynków; stratygrafia warstw

nr na zdjęciu	określenie warstwy
2	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20
3	farba elewacyjna - siena palona ciemna
4	farba elewacyjna - siena palona jasna
5	obecnie eksponowany kolor elewacyjny

16. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; powierzchnia gładka tynków

17. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fragment attyki płytowej; widoczny odpływ wody z dachu z obróbką blacharską

18. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; okulus w części centralnej elewacji. Po nakłuciu warstw wierzchnich następuje wysypywanie się całkowicie zdeintegrowanego oryginalnego tynku wapiennego

19. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; widoczny pył na gzymsie pochodzący z osypanej warstwy całkowicie zdeintegrowanego oryginalnego tynku wapiennego

20. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; okulus w części centralnej elewacji. Po nakłuciu warstw wierzchnich następuje wysypywanie się całkowicie zdeintegrowanego oryginalnego tynku wapiennego i powstaje rozległy ubytek profilowania

21. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fakturalna płycina ozdobna na trzeciej kondygnacji wykonana z kawałków potłuczonej cegły

22. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fakturalna płycina ozdobna na trzeciej kondygnacji wykonana z kawałków potłuczonej cegły, widoczna odkrywka odsłaniająca cegłę, tworzącą fakturę na płycinie

23. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fakturalna płycina ozdobna na trzeciej kondygnacji wykonana z kawałków potłuczonej cegły stratygrafia:

nr na zdjęciu	określenie warstwy
2	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20
3	farba elewacyjna - siena palona ciemna
4	farba elewacyjna - siena palona jasna
5	obecnie eksponowany kolor elewacyjny

24. Bierutów; ul. St. Moniuszki 12; Urząd Miasta; fragment woluty kroksztyna zdobiącego gzyms koronujący; stratygrafia warstw :

nr na zdjęciu	określenie warstwy
1	gips sztukatorski
2	farba elewacyjna ;według wzornika Caparol Histolith - Chromgruen 10 lub Chromgruen 20
3	farba elewacyjna - siena palona ciemna
4	farba elewacyjna - siena palona jasna
5	obecnie eksponowany kolor elewacyjny

